

Milí osmáci, přečtěte si text o době národního obrození, snažte se co nejvíc si zapamatovat. Zvýrazněná slova, zvýrazněná spojení slov, zvýrazněné věty si prosím poznačte do vašich sešitů na literaturu.

A. Rückerová

NÁRODNÍ OBROZENÍ

17. a 18. bylo pro český jazyk a literaturu těžkou dobou – vzdělanci odcházeli kvůli náboženství do zahraničí, čeština byla vytlačována němčinou a přežívala jen na venkově. Objevovaly se však pokusy tomuto úpadku čelit. Vznikala díla obhajující češtinu, někteří zapálení vlastenci se snažili skoro zapomenutá česká slova nahrazovat jinými tvary – např. břinkotruhla = klavír.

Úpadek českého národního jazyka se prohloubil i v důsledků reformy Josefa II. Chtěl modernizovat svou říši. Školy postavil pod státní dozor, zavedl jako jediný jazyk němčinu. **Česky se mluvilo pouze na venkově.** Ke zlepšení došlo až po další reformě Josefa II., ve které zrušil nevolnictví. Lidé se totiž mohli začít stěhovat do měst.

Od konce 18. století se tak začíná rozvíjet hnutí, které usilovalo o obrodu českého jazyka, kultury a veškerého národního života = NÁRODNÍ OBROZENÍ.

GENERACE JOSEFA DOBROVSKÉHO

První obrozenci se snažili český jazyk spíše jen zachránit. Byli ale především skeptičtí a v obrodu jazyka moc nevěřili. Jedním z nich byl i jazykovědec **Josef Dobrovský**. Napsal **Zevrubnou mluvnici jazyka českého**. Toto dílo ovlivnilo i další vědní obory.

Velký význam pro národní obrození mělo **divadlo**, protože **mluvené slovo bylo přístupné většinu počtu lidí**. Občas se hrálo česky ve Stavovském divadle, později **si čeští vlastenci postavili v Praze v dolní části Václavského náměstí divadlo Bouda**. Zde se hrálo česky už pravidelně.

Na venkově pak působil s **loutkovým divadlem Matěj Kopecký**.

První české noviny začal vydávat Václav Matěj Kramerius. Jeho nakladatelství se jmenovalo **Česká expedice** a šířilo převážně **starší díla české literatury**.

GENERACE JOSEFA JUNGMANNA

Nová generace obrozenců už věřila, že český jazyk bude zachráněn.

Nejvýznamnějším představitelem této generace byl **Josef Jungmann** – jazykovědec, překladatel a básník. Aby dokázal, že čeština je jazyk bohatý a schopný vývoje, shromáždil českou slovní zásobu do pětidílného **Slovníku česko – německého**. Slovník obsahuje 120 000 slov. Některá slova Jungmann nově vytvořil – např. povídka, jiné převzal z jiných slovanských jazyků – např. vzduch.

Podívejte se také na krátké video k tomuto tématu: <https://www.youtube.com/watch?v=--6U9WHODok&t=63s>

Máš-li zájem a máš-li možnost pracovat s QR kódy (aplikace ve smartphonu), pokus se získat jméno spisovatele, o kterém získáš informace v příštím zadávání domácí přípravy. Veškeré instrukce k získání jména najdeš pod jednotlivými kódy. Nalezneš tam i pár věcí, které si z literatury zopakuj. Řešení mi prosím zašli na alzbeta.ruckerova@zstqvimperk.cz do středy 1. 4. 2020.

Děkuji. A. Rückerová

